

A konyhákban az ételek alapanyagának előkészítéséhez használt kések is veszélyforrást jelentenek

FOTÓ: GETTY IMAGES

Fakanalás vészhelyzetek

A nagykonyhákban a hő és az éles eszközök jelentik a fő veszélyforrást.

MUNKAVÉDELEM. Bár közel sem tartozik a kiemelt veszélyességű tevékenységek közé, a vendéglátással kapcsolatos tennivalók végzése során is akadnak vészhelyzetek. Ezek a veszélyek a melegkonyhákban szükséges teendők (alapanyag-előkészítés, étel-előállítás, főzés, kézi anyagmozgatás és tárolás, mosogatás, takarítás), valamint a szálláshelyek üzemeltetése (pl. takarítási) során keletkezhetnek.

Forró a leves

Megjegyzendő, hogy járványügyi, szempontból kiemelt jelentőségű munkakörnek számít a közfogyasztásra szánt élelmiszer előállításával foglalkozók, illetve a forgalmazást, szállítást, tárolást végzők munkaköre, és azon személyek ténykedései, akik az ilyen munkahelyeken a tisztítást, mosogatást végzik.

A melegkonyhában a meleg étel előállításakor, a konyhai munkálatok során a különböző főző, sütő és melegítő berendezések által keltett fo-

kozott hőhatás a jellemző. A konyhában végzett feladatok másik jellemzője a különféle alapanyagok (hús, zöldség, stb.) kézi vágása, darabolása, mely során a munkavállalót vágási sérülések érhetik. Kézi anyagmozgatáskor a dolgozókat az emelt teher okozta fokozott igénybevétel, a mozgatott anyag (például a forró leves) tulajdonságaiból adódó forrázás, a kiömlő anyag okozta elcsúszás és az esésből eredő sérülések lehetősége veszélyezteti.

Egy kés, vagy a törött pohár

A melegkonyhára jellemző a csúszásveszély is. A főzés-sütés közben a munkatér padozata és a kapcsolódó útvonalak elszennyeződhetnek. A kiömlő ételek, zsiradékok a padozatot csúszóssá teszik.

Anyagtárolás, raktározás során vészhelyzetet je-

lent a közlekedési utak, villamos kapcsolószekrények, biztosítóáblák, tűzcsapok eltorlaszolója.

A tárolóállványok használatakor veszélyt hordoz magában a polcok túlterhelése, az ebből adódó deformálódás, amelynek következtében a terhelhetőség mértéke megváltozik.

Az állványok statikai és dinamikai hatások következtében előálló elmozdulása szintén komoly veszély forrása lehet.

Kézi mosogatás esetén veszélyt jelent a forró mosogatóvíz, a törött tányérok, poharak, az éles kések és egyéb szerszámok, valamint az alkalmazott mosogatószerek, különösen azok nem rendeltetésszerű használata.

Melegkonyhák takarítása-
kor az alkalmazott tisztító- és fertőtlenítőszerek, különösen

azok szabálytalan használata okozhat problémát.

Szálláshely szolgáltatás

A tapasztalatok szerint a vendéglátásban alkalmazott legtöbb villamosszkészülék rögzített vezetékekkel csatlakozik csatlakozódugón keresztül a villamoshálózathoz. A használat során a vezetékek megtörhetnek, megcsavarodhatnak, mechanikai hatások következtében megsérülhetnek. A vezetékek kopényszigetelésének sérülése következtében olyan hajszálsérülések fordulhatnak elő, amelyet szabad szemmel nem is veszünk észre, ennek hatására pedig különösen a víz felmosás során áramütés fordulhat elő.

A veszélyforrások közül a leggyakrabban a csúszós felületek okoznak sérüléseket elesésből és leesésből adódóan. Az esések előfordulhatnak: lépcsőn, pódiumról, létráról, de nem megfelelő munkaeszköz - például szék - használata során is. A magasból való leesés oka lehet még az egyenetlen, csúszós padló, billegő pad vagy szék, nem megfelelő munkaeszköz (létra), egyensúly elvesztése, figyelmetlenség, szőnyegben való elbotlás, elcsúszás. **ÉKN**

Az árammal csak óvatosan!

A villamosberendezések létesítési előírásain túlmenően (kismegszakítók, áramvédő kapcsolók megléte, működésképesége) fokozottan szükséges ügyelni a villamoskészülékek csatlakozókábe-

leinek védelmére, a csavarodás, éles tárgyakkal történő elvágás, a megtörés és a közeli hőforrások hatásai ellen. Külön felhívjuk a figyelmet a szabványos hosszabbítók használatára.

Szagelszívó, lánckesztyű, hajfogó

A szakember a közlekedési útvonal tiszteltetésben tartására figyelmeztet.

NYÍREGYHÁZA. Helmeczi Tibor öt éve végzi a nyíregyházi Stella Rose étterem munkavédelmi ellenőrzéseit, és készíti fel az ott dolgozókat a munkavédelmi előírások betartására.

Hajfogó sapkában

- A gázzal működő eszközök, így a tűzhely és a kazán karbantartását egy külsős szakember koordinálja, ő vizsgálja meg minden ősszel a szerkezeteket. A Stella Rose konyhája száz adagra van hitelesítve. A műszakonként ott tartózkodó két-három embernek kötelező a megfelelő védőruha használata. Gondolok itt a csúszásmentességet biztosító lábbelire, a fehér nadrágra, a kötényre és a hajfogó sapkára - közölte a munkavédelmi szakember.

- A fogómunkához előírás a hő- és a hideghatást csökkentő speciális védőkesztyű. A sütés-főzéskor keletkezett

Veszélyes üzem...

FOTÓ: PUSZTAI SÁNDOR

füst elvezetése érdekében be kell üzemelni egy elszívórendszert, hiszen a gőz és a kellemetlen szagok is veszélyeztethetik a megfelelő

munkavégzést. Ha véletlenül tűz keletkezik a konyhában, vagy mondjuk oxigénhiány lép fel, nagy segítség lehet a tűzjelzőrendszer - közölte

Helmeczi Tibor. A szakember a vágóeszközök helyes használatára is kitért. Szerinte csak olyan késeket szabad a konyhában tartani, amelyek nyele egy olyan biztosítékkal van ellátva, ami meggátolja, hogy a kezünk a pengére csúszhasson. Ha az étterem konyhájában félsértést bontanak, akkor speciális lánckesztyű és egy lánckötény biztosítja a biztonságos munkavégzést.

Jelzőrendszer szükséges

- Miután kialakítottuk a közlekedési útvonalat, figyeljünk, hogy az folyamatosan szabadon maradjon! A padlón található vízösszefolyókon mindig legyen fedő, a mosogatóban pedig egy betét, amire a poharakat ráhelyezhetjük anélkül, hogy eltörjön. Pontosan meg van az határozva, hogy milyen élelmiszert mivel tárolhatunk. A hűtőkamra ajtaján belülről is kell kilincsnek lennie, az előírás pedig egy fluoreszkáló jelzőrendszer kialakítását írja elő a kamrában - sorolja az intelmeket Helmeczi Tibor.

ÉKN-TG

Élelmiszer-higiénia és egészségi alkalmasság

A HORECA ágazat számos EU-tagállamban egyre fontosabb munkahelyteremtő forrás.

MUNKAVÉDELEM. Az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA) egyik jelentése a szálloda- és vendéglátóiparban (HORECA) dolgozó munkavállalók által viselt kockázatokra összpontosít. Bemutatja a munkahelyi kockázatok kezelésére vonatkozó helyes gyakorlatot, emellett összefoglalást ad a területtel kapcsolatos politikáról, és leírja az ágazatban zajló változásokat.

Eltérések az átlagtól

A HORECA ágazat számos EU-tagállamban fontos munkahelyteremtő forrás, mely magas számban foglalkoztatja az alacsonyan képzett fiatal és migráns munkavállalókat is. A munkakörülmények azonban gyakran nehezek, a munkaidő hosszú, a feladatok pedig fizikailag megerőltetőek. Ráadásul ezt az ágazatot a tipikustól eltérő munkaidő-beosztás jel-

lemzi, amelyben megszokott a szezonális és a váltott műszakos munka.

Nagy a kockázata

A HORECA ágazatban dolgozók számos pszichoszociális kockázattal szembesülnek: hosszú, nem szokványos és kiszámíthatatlan munkaidővel, a munka irányításának hiányával, nagy munkateherrel és időkényszerrel, amelyek megnövekedett stresszhez, valamint a munka és a magánélet egyensúlyának megromlásához vezethetnek.

Az itt dolgozók gyakrabban találkoznak a fogyasztók, a kollégák és a munkavállalók általi erőszakkal, zaklatással és megkülönböztetéssel, mint más ágazat dolgozói. Gyakrabban szembesülnek fenyegetéssel, fizikai erőszakkal, szexuális figyelemmel. Továbbá a HORECA ágazat dolgozói nagyobb mértékű megkülönböztetést tapasztalnak. A pubokban, diszkókban, éjszakai klubokban és bárokban dolgozók különösen nagy kockázattal vannak kitéve.

HVG.HU

Ez (is) történhet a melegkonyhában

a) A konyhai tevékenység során keletkező fokozott hőhatás okozta égés elkerülése érdekében a munkavállaló részére olyan egyéni védőeszközt kell biztosítani, amely védelmet nyújt a kifröccsenő forró folyadék hatása ellen, továbbá biztosítja, hogy a forró felület akaratlan érintése esetén a munkavállaló ne szenvedjen égési sérülést.

– A forró edények megfogásához, sütőberendezések forró lemezeinek és rácsainak elszedéséhez az e célra kialakított segédesszközt és fogórúhát kell használni. A különféle égési sérülések figyelmes, körültekintő munkavégzés esetén elkerülhetők.

– A forró edények mozgatásához az égési sérülés elkerülése érdekében védőkesztyűt kell használni.

b) A vágási sérülések elkerülése érdekében a munkavállalók részére olyan védőkesztyűt kell biztosítani, amely a késvágással szemben ellenállásra alkalmas. Kézi mosogatás esetén a vágás veszélyét a törött, repedt táányérok, poharak eltávolításával, és megfelelő védelmet nyújtó védőkesztyű alkalmazásával kerülhetjük el. Késeket és egyéb szerszámokat csak egyenként szabad elmosni.

c) A kézi anyagmozgatás során a szervezet fokozott igénybevételét, a csúszást, az égési sérüléseket, és a fellepő egyéb veszélyforrásokat feltétlenül kerülni kell, ennek érdekében néhány alapvető szabály alkalmazása szükséges:

– a 10 liternél nagyobb űrtartalmú meleg vagy forró étellel telt edényt egy személynek emelni, illetve vinni nem szabad,

– a 20 liter feletti űrtartalmú edényt a tűzhelyről csak emelő berendezéssel szabad emelni. Ennek hiánya esetén tartalmát kisebb űrtartalmú edényekbe kell átmerni,

– forró étellel, vagy folyadékkal csak űrtartalmának háromnegyed részéig szabad megtölteni,

– forró ételt tartalmazó edény kézi szállítása előtt meg kell győződni

arról, hogy a szállítási útvonal

szabad, csúszásmentes,

– lépcsőn forró ételt – az adagoltak kivételével – csak légmentesen lezárt edényben szabad szállítani.

d) A konyha, illetve kapcsolt részei padozatán kialakuló csúszásveszélyt az e célra meghatározott anyaggal fel kell szórni, majd azonnal fel kell takarítani. A takarítás meleg vízzel és zsíroldó anyaggal történik.

– A csúszásveszély a takarításon kívül mérsékelhető csúszásmentes anyagból készült padozat kialakításával, illetve csúszásmentes talpfelületű védőcipő használatával.

e) Anyagtárolás során a közlekedési utak, villamos kapcsolószekrények, biztosító táblák, tűzcsapok még ideiglenes jellegű eltorlaszolása sem lehetséges.

– A tároló állványokat a tárolásra kerülő anyagok súlyának megfelelő terhelésre kell méretezni. Az állványokat bármilyen elmozdulás ellen biztosítani kell.

f) Mosogatás előtt meg kell győződni az edények, evőeszközök, üvegáruk épségéről. Sérült edényeket, táányérok, üvegárut, evőeszközt használni tilos! A mosogatóban úgy kell az edényeket elhelyezni, hogy azok ne csússzanak, és ne dőljenek el. Késeket, villákat, bárdokat úgy kell a mosogatóba helyezni, hogy hegyük egy irányba álljon és tompa végük legyen a kéz felé. Késeket és egyéb szerszámokat csak külön-külön, egyenként szabad elmosni.

g) Melegkonyhák takarításánál a tisztító- és fertőtlenítőszer okozta veszélyt elsősorban azzal lehet kiküszöbölni, hogy csak engedélyezett szereket használják. Ezeket a szereket eredeti csomagolásban, felirattal ellátva, külön helyiségben, vagy fülkében szükséges tárolni. A munkavállalók védelme érdekében egyéni védőeszközök pl.: hosszúszerű gumikesztyű, arcvédelmi eszköz, vízálló kötény és gumicsizma kiadásáról szükséges gondoskodni.